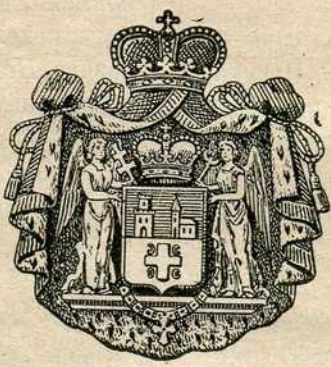

СРПСКИ СИОН

Год. IX.

Број 29.

НЕДЕЉНИ ЛИСТ ЗА ЦРКВЕНО-ПРОСВЕТНЕ И АВТОНОМНЕ ПОТРЕБЕ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ МИТРОПОЛИЈЕ КАРЛОВАЧКЕ.

СА БЛАГОСЛОВОМ СВЕТОГ СИНОДА.

ВЛАСНИК:

Њ. Светост Српски Патријарх Георгије.

УРЕДНИК:

Протопрезвитер Јован Јеремић.

У Ср. Карловцима у недељу 18. јула 1899.

ЗВАНИЧНИ ДЕО.

По овлаштењу *Његове Светости, православнога Архиепископа Карловачког, Митрополита и Патријарха српског, преузвишенога господина Георгија Бранковића*, благозволео је *Његово* Високопреосвештенство господин епископ Бачки *Митрофан Шевић* рукоположити у манастиру Шишатовцу дана 11. (23.) јула о. г. ђакона Александра Живановића за презвитера; а Емилијана Јосифовића за ђакона. — Дана 12. (24.) јула у манастиру Куведину Емилијана Јосифовића за презвитера, а монаха привиноглавског Доситеја Теодоровића за јерођакона. — Дана 13. (25.) јула у манастиру Привина Глава монаха крушедолског Никанора Чобановића за јерођакона.

НЕЗВАНИЧНИ ДЕО.

ЧЕСТИТКА

ЊЕГОВЕ СВЕТОСТИ ПАТРИЈАРХА
ГЕОРГИЈА

И ОДГОВОР КЊАЗА НИКОЛЕ I.

Сретно венчање престолонаследника црногорскога кнежевића *Данила* са принцем од *Југом* од Мекленбурга-Стрелица, која је при прелазу у св. Православље добила име *Милица*, честитао је, про-

шлога четвртка, *Његова Светост*, св. патријарх *Георгије* узвишеном књазу црногорском и сретноме оцу Николи I. овим брзојавом:

Његово Височанству књазу и господару Црне Горе Николају

Цетиње.

Поздрављајући и честитајући сретним младенцима брачну везу, а владајућем Дому и јуначкој Црној Гори богоугодну славу данашњу, присаједињавам благослов Свој благослову све матере цркве наше са топлом молитвом: Господи Боже наших славою и честію вѣнчай ђ!

Георгије патријарх.

Узвишени владар Црне Горе благодарио је *Његовој Светости* на честитци овим брзојавом:

Његовој Светости господину српском патријарху Георгију Бранковићу

у Карловцима.

Благодарим Вашој Светости на срдечној честитци и препоручам моју милу дјецу *Данила* и *Милицу* Вашим светим молитвама.

Никола.

Тумачење речи и назива,

који се у црквеном језику употребљавају.

По Михајловском „Словару“ и другим изворима ради

Ст. С. Илић.

И.—І.

Игуменъ. Реч ова узета је од грчке речи ἡγούμενος и значи *вођа, заповедник*. Игуманима се називају старешине средњих манастира. Игуману принадежи палица као символ власти. — Осим тога када игуман иде у свој манастирски храм, да служи божанствену литургију, дужни су њему потчињени монаси изаћи пред њега и уз звонење звона и појање духовних песама допратити га у храм. У овом се састоји преимућство части, које припада игуману и по којем се он одликује од простих јеромонаха.

Игумани су још од старих времена сматрани за црквене *достојанственике* и достојанство њихово врло се ценило како од стране епископа тако исто и од самих патријараха и царева. Услед тога, а према личним способностима, заузимали су игумани важна места уз епископе па и при самим царским дворовима.

Изобразителна. Чиноу или послѣдованијемъ изобразителныхъ назива се богослужење, које се налази у часослову после шестог часа и које се свршава уместо свете литургије, када се ова не служи. Назив *изобразителныхъ* добило је ово богослужење с тога, што је оно тако рећи *изображеніе* (изображење) т. ј. нека слика или образ божанствене литургије, када се ова због разних околности или по наређењу црквеног устава не може служити. (Сим. Сол. у гл. 329).

Икона. Ова је реч позајмљена из грчког језика, на коме реч εἰκών значи *образ, слика*. Иконама називамо слике Божје и Његових светих угодника, слике разних дела која је учинио Бог или Његови свети и напоследку слике разних догађаја, који су нам познати из Светога Писма или из црквене историје. У осмом веку се водила велика распра и очајна борба око тога, да ли треба иконе поштовати или не. Борба ова позната је у историји цркве под називом *иконоборства*, и завршила се закључком и наређењем седмог васељенског сабора, да се иконе имају поштовати. Према тој саборској наредби, по ново су биле унесене иконе у свете храмове и у хришћанске домове,

од куда су их противници св. икона избацили били, а од тога су доба сви Хришћани, поштовање икона за своју свету дужност почели сматрати. Ово је веома важан догађај у историји православне цркве, те је с тога и установљено, да се победа та спомиње и светкује прве недеље великога поста, која се с тога назива *Недељом Православља* (што је православна наука о поштовању икона победу одржала). У стихирама и у опште у целој служби дотичнога дана, која се налази у постном Триоду, врло је јасно изражен значај св. икона и смисао оног поштовања, које им одајемо. И данашњим даном, у Недељу Православља, држи се у Русији и на православном истоку свечано богослужење познато под називом „**Чинъ православїѧ**“, при коме се осуђују и анатемичу сва лажна и противна учења.

Иконостасъ — је грчка реч, сложена из две речи: εἰκὼν — *слика* и στασις — *подставник, место на које се ставља нешто*. Према томе иконостас је место на које се имају поставити, сместити, иконе. У нашим црквама се то место налази између олтара и цркве, тако, да је иконостас у самој ствари преграда, која одељује олтар од цркве и која је тако удешена, да се на њу може поставити изван број икона. Према висини храма иконостаси могу бити од једног, два, три и више редова т. ј. на њему се може налазити један, два и више редова икона. На средини доњег реда иконостаса стоје царске двери, на којима су обично изображене Благовести пресвете Богородице и четири евангелиста. На десно од царских двери стављају се иконе Христа Спаситеља, Јоана Предтече, а с леве стране царских двери налази се икона Богоматере и храмовног празника или светитеља којему је храм посвећен. Ове се иконе називају *престоним иконама*. У том истом доњем реду налазе се мале, северне и јужне двери. На дверима су обично изображени свети ангели, или пророци или двојица од првих ђакана. Изнад царских двери обично је тајна вечера, а изнад ове на средини целога иконостаса ставља се икона Пресвете Тројице. Други ред одређен је за иконе главнијих хришћанских празника. У трећем реду су смештени ликови светих апостола, међу којима се, у неким храмовима, на средини, налази лик Господа Исуса Христа. У четврти ред долазе иконе светих пророка, међу којима

се на средини налази икона Мајке Божје с предвечним Младенцем на рукама. На врху иконостаса блиста сз крет с разапетим Спаситељем; с једне стране је лик пресвете Богородице, а с друге лик љубљеног ученика Јоана Богослова.

Овај распоред икона на иконостасу утврђен је *обичајем*, те је с тога *према размеру храма, околностима места и времена, по личним чувствима и мњењима основатеља храма или по другим којим оправданим разлозима*, дозвољено исти у детаљима измењивати.

Осим ових на иконостасу смештених икона, стављају се иконе и на разна места и по зидовима храма. У нашим неким црквама обичај је, да се иконе међу и око певница, изнад којих с једне стране обично видимо лик старозаветног богодухновеног песника и цара *Давида*, а с друге *Јована Дамаскина*. Исто тако на крају солеје, а ниже леве певнице, налази се искићена икона Богомајке с Младенцем Исусом на рукама; она обично стоји под маленим балдахином или другим каквим уресом и назива се обично *престолом Божје матере*. У руским црквама налазе се такви „престоли“ на разним местима храма — обично поред стубова — и називају се „*киотима*“ (од измењене грчке речи *κίβωτος* — ковчег, чиме се означава рама у коју се икона ставља). У овим „*киотима*“ не налазе се само иконе пресвете Богородице, већ и ликови других светитеља као н. пр. св. Јоана Предтече, св. оца Николаја Чудотворца Мирликијског, св. књаза Владимира Равноапостолног и других.

На крају солеје, а ниже десне певнице, налази се „*престо архијерејски*“, изнад којег се у нашим храмовима обично ставља лик, првог архијерејског српског св. Саве Неманића.

Їквсз — види **Кондакз**.

Їлитџнз. Грчка реч *ἐπιτύμβιον* значи *махрамица, увијач, умотач*. Илитом се назива махрама која се ставља на престо испод антимина. Она служи на то, да се њоме умота антиминс. По свршетку свете литургије, када се антиминс савије, умота се он у илитон и тако остаје на престолу. Илитон означава *судар*, који је био на глави Спаситеља нашег, за време почивања Му у гробу.

Їндиктз. Реч ову налазимо у црквенској пасхалији и ако она нема никакве везе с одређењем и изналагањем дана у који пада

Васкрс и остали празници који се по њему равнају. Индикт је период времена од петнаест година и имао је значења у државном животу старих Римљана, при скупљању порезе од покорених народа. Наша га је црква примила за спомен слободе, коју је Константин Велики дао Хришћанству године 313. Према томе број индиката се почиње са 313. годином, која је била прва година првога индикта, 1899. година је 1587. година од почетка индикта (1899 — 312 = 1587). Тај број поделићемо са 15, те ћемо видети, да је 105 индиката прошло од онога доба, од када је Црква тај период примила, а по остатку 12 знаћемо, да је ова година дванаеста у 106, индикту (в. **Пасхалија**).

Їндиктиџнз, је период времена од 532. године. Пошто се овај период времена наврши, круг сунца и круг месеца се поново започиње заједно, у једно исто време, т. ј. пун месец буде у петак 1. марта, а дани Васкрса се понављају оним истим редом, као и у пређашњем индиктијону. Када круг сунца — двадесет и осам година — помножимо са 19 (бројем година круга месечева) производ нам даје равно 532 године. Година 1899. или 7407. од створења света (7407 : 532 = 13 с остатком 491) јесте 491. година, 14 индиктијона (в. **Пасхалија**).

Їндитија — од грчке речи *ἐνδύω* — *одевал, облачим*. Индитијом се назива горњи застирач свега престола, који је увек светао, а по могућству и великолепан. Светлим и богатим застирачем означава се, да је часна трпеза престо славе Божје (в. *сарачица*).

Їрмосз в. **Їрмоск**.

Їрмосз — долази од грчке речи *ἕρω* — *свезујем, сједињавам*; према томе и ирмос означава *свезу, сједињење* Ирмосом се назива први тропар у реду међу осталим тропарима, из којих је састављена извесна песма канона. Први тропар добио је назив ирмоса с тога, што је он образац, по којем су састављени сви остали тропари дотичне песме, те су они према томе слични ирмосу и по броју реченица и слогова, и по напеву, а по некада и самим изразима, те према томе сачињавају они с ирмосом једну целину, свезом које се ирмос сматра. Када се зна напев ирмос, према њему се врло лако могу појати и сви остали тропари дотичне песме; из тога разлога ставља се ирмос на почетак сваке песме канона, да се према њему

поју остали тропари који спадају у састав дотичне песме. Ако се по правилу ирмос дотични има појати, он се исписује цео, у противном пак случају исписују се само прве речи ирмоса и тада се поју сами тропари, који су састављени по обрасцу дотичног ирмоса.

Сви ирмоси, који се употребљују у православној цркви, скупљени су и разних богослужбених књига у једну књигу, која се назива *Ирмологијоном*. У ирмологијону су сви ирмоси поређани према осам гласова, те се према томе врло лако може наћи ирмос сваке песме и сваког канона, само ако нам је глас му познат. Ирмологијону се додају још и оригинални текстови свих песама узетих из Библије и тако распоређених, да се удобно могу појати у обе певнице — као антифони — и тако се појање тада назива *стихословљем* песама. Осим тога у ирмологијону има и других додатака, који не спадају строго у суштину садржине његове, већ су стављени у њ ради упутства и удобности чтеца. (Наставиће се.)

Испити

у српској мушкој и женској учитељској школи сомборској на свршетку 1898/9 школске године.

Од управе учитељске школе у Сомбору достављен нам је овај извештај:

Обе учитељске школе у Сомбору стоје под једном управом и у њима делају 10 редовних професора; један стручни учитељ хармонијског појања и музике; једна учитељица женског ручног рада и кућарства; и три предавача, од којих један обучава приправнике и приправнице у краснопису и цртању; други у вртарству, пчеларству и свиларству; а трећи у гимнастици

За вежбаоницу мушких приправника служила је средердна основна мушка сомборска са пет одељених разреда и пет учитеља, и селеначка предградска основна школа са једним учитељем. — За вежбаоницу приправницама служи средердна женска основна школа сомборска са 4 разреда и две учитељице; предградска школа у црвенци са једним учитељем и српско забавиште у Сомбору. Сви ови заводи стоје такође под непосредном управом управитеља учитељских школа.

Школска 1898/9. година започета је 20. августа 1898. а завршена је 18. јунија 1899.

У мушкој учитељској школи било је уписано

у почетку ове школске године: у I. разреду 30; у II. разреду 24; у III. разреду 23; а у IV. разреду 16 редовних ученика. Од ових изостало је у течају школске године 4 ученика.

На свршетку школске године било је у I. разреду 28; у II. разреду 23; у III. разреду 23; а у IV. разреду 15 редовних ученика.

У женској учитељској школи уписано је било у почетку ове школске године: у I. разреду 45; у II. разреду 29; у III. разреду 36; а у IV. разреду 28 редовних ученица. Од којих су у течају године из завода иступиле 2; и тако на свршетку 1898/9. школске године било је: у I. разреду 45; у II. разреду 28; у III. разреду 36; а у IV. 27; редовних ученица. — Од ових су биле 2. ученице II. разреда римокатоличке вере, а све остале приправнице, као и сви приправници јесу православне вере.

Здравље је приправника и приправница било уопште повољно. У случају болести лечио је приправнике и приправнице заводски лечник благородни господин Др. Стеван Поповић, или на сопствено захтевање дотичних родитеља и старатеља Др. Радивој Симоновић. Смртнога случаја није било целе ове школске године ни у мушкој ни у женској учитељској школи.

Морално владање мушких приправника изузимајући неке мање изгреде, било је похвално.

Морално владање приправница било је примерно и похвале достојно.

Закључни испити у IV. разреду мушке учитељске школе држани су под председавањем управитеља 12., а у женској учитељској школи 13. маја.

Свих 15 свршених приправника и 27 свршених приправница принуштени су к полагању писмених и усмених испита за учитељско оспособљење. Осим тога приступио је к полагању испита за учитељско оспособљење Петар Огњановић привр. учитељ салашке школе у Петровом Селу, који је у своје време три нижа разреда ове учитељске школе редовно изучио, а на свршетку 1897/8. шк. године у државној учитељској школи у Баји испит из IV. приправничког разреда с довољним успехом положио.

Писмени испити за оспособљење свршених приправника и приправница из српског језика, геометрије и природних наука, по задаћама одређеним од Њег. Светости патријарха, као председника Школскога Савета, држани су 17., 19., 20. и 22. маја, под строгим надзором професор-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.NS

ским, а почињали су се сваки пут у мушкој учитељској школи у 8, а у женској учитељској школи у 8¹/₂ часова пре подне.

Писмени испити из мађарског језика држани су 18. маја пре подне у мушкој, а после подне у женској учитељској школи, по задаћама одређеним од кр. школ. надзорништва жупаније бачке и у присуству државног надзорника школског исте жупаније.

Од 25. маја до 5 јунија држани су разредни испити у I, II и III. разреду под председништвом од професорског збора изасланих на те испите професора.

У исто су време обављени испити зрелости у мушкој учитељској школи у Пакрацу и у женској учитељској школи у Гор. Карловцу под председавањем заменика главног школ. референта.

Његова Светост преузвишени господин Георгије Бранковић патријарх, високим отписом својим од 17. априла (9. маја) 1899. бр. ШС. 97. изволио је за председника на усменим овогодишњим испитима за учитељско оспособљење у српској мушкој и женској учитељској школи наименовати најпречастијег господина Јована Бороту окружног протопрезвитера старо-бечејског и члана високославног Школског Савета, а држање усмених испита одредити за дане 8—16. јунија по нашем старом календару.

У уторак 8. јунија, после кратке седнице проф. збора, држане под председавањем најпреч. г. проте Јована Бороте, и у присуству духовног члана испитног поверенства најпреч. г. Љубомира Купусаревића протопресвитера сомборског, — започети су усмени испити за учитељско оспособљење и држани су сваки дан од 7—12¹/₂ часова пре подне у женској, а од 3—8 часова подне у мушкој учитељској школи, са изузетком недељнога дана 13. јунија у који дан, као на празник Свију Светих на служби Божијој појао је мешовити лик приправнички врло складно.

Испит из мађарског језика у мушкој учитељској школи обављен је 12. јунија пре и после подне у женској, а 14. јунија пре и после подне у мушкој учитељској школи. На оба ова испита присуствовао је и благородни г. Низазие Греф кр. школ. надзорник жупаније Бачке, који је у испитивању кандидаткиња и кандидата учествовао и о успеху њиховом из мађарског језика, књижевности, стилистике и из практичног рада са децом школском обавља своје белешке водио.

Исти је господин изволио присуствовати и следећег дана на испитима из математике и из Угарске отачтвене повеснице и науке о земаљском уставу.

По свршетку усмених испита за учитељско оспособљење, у четвртак 17. јунија у седници професорског збора државној под председавањем изасланика вел. ШСавета најпреч. г. проте Јована Бороте, утврђене су оцене и изречено је оспособљење испитаних кандидата и кандидаткиња.

У мушкој учитељској школи на свршетку 1898/9. школске године показали су приправници у прописаним наукама овакав успех:

У I. разреду: Никола Коларов из Горњег Ковиља, Стеван Стефановић из Ст. Кера и Душан Живојновић из Долова показани су врло добар успех. Седам приправника свршили су први разред с добрим, а шест с довољним успехом. Због недовољног успеха из једног или из два предмета имају понављати испит из тих предмета на свршетку августа седам приправника, а пет приправника првог разреда, који су из више предмета слаб успех показали морају разред овај понављати.

Два привремена учитеља Б. Ч. из Ф. и Д. В. из К. по дозволи вел. ШСавета полагали су приватно испит из I. разреда; обојица имају после двомесечне спреме допунити испит из антропологије и дијететике. (Свршиће се).

Дописи.

Манастир Привина Глава. Као заступник Његове Светости, св. патријарха *Георгија*, благоизволио је високопреосв. г. епископ Бачки *Митрофан Шевич* на храмовној слави манастира Привине Главе богослужити св. литургију. У очи славскога дана стигао је високопреосвештени г. епископ у 1¹/₂ 7 после подне у манастир, у пратњи г. г. игумана Шишатовачког, Митрофана Павловића, протосинђела Димитрија Бранковића, настојатеља Кувејдинског, протосинђела Георгија Марјановића, управитеља монашке школе и настојатеља у Хопову, и управитеља манастира Врдника о. Сергије Попића, те два јерођаконана. На уласку у манастир дочекали су Његово Високопреосвештенство г. епископа настојатељ манастира игуман Теофан Косовац, протопрезвитер Јован Јеремић, синђел и професор богословије Гаврило Ананијев, парох

Беркасовачки Љубомир Ракић и братство манастирско, те многобројни искупљени на славу народ, са бурним усклицима Живео. Пошто је г. игуман *Теофан* поздравио, као домаћин, високопреосв. г. епископа, упутио се исти кроз густе редове искупљенога народа у цркву, помолио се Богу и благословио присутне. Уз појање храмовнога тропара отпраћен је високопреосв. г. епископ у своје одаје.

На дан славе богослужио је високопреосвештени св. литургију уз саслужбу своје пратње. По добивеном архијерејском благослову проповедао је на св. литургији протопрезвитер Карловачки *Јован Јеремиф* о двема општим дужностима православнога Србина: о љубави према вери и цркви православној и о љубави према народу.

Црква манастирска била је дупком пуна. Искупљеним побожним Србима и Српкињама није сметала силна врућина, на све су заборабили, све вољно поднели, само да се нагледе дивнога и светога богослужења своје св. цркве и свога архијереја, те напоје своју православну душу и окрепе своје српско срце.

По свршеном богослужењу испраћено је Његово Високопреосвештенство, по чину, праћено благодарним погледима искупљенога народа, из којих се могао читати захвални му осећај: „хвала теби свети Владико хвала и нашем светом Патријарху, Кога међу нама заступаш,“ а који је осећај одушке себи давао у клицању: Живео!

После 1 сахата био је свечани ручак, на којем је учествовало око 60 званица. Чин резања славског колача обавио је славски игуман г. *Митрофан Павловић* и преломио колач са славским кумом г. Др. Лазарем Корачем из Шида. Славски игуман подигао је наздравце у здравље и славу Његова Величанства, премилостивога нам цара и краља *Франца Јосифа I.*, св. патријарха *Георгија* и високопреосв. г. епископа *Митрофана*. Све три здравце, стојећи саслушане, попраћене су биле бурним усклицима, звонењем звона и грувањем прангија. Његово Високопреосвештенство благоизволео је веома симпатично наздравити настојатељу манастира Привине Главе игуману *Теофану Косовцу*, истакнувши његове признате настојатељске врлине и неоспорене заслуге за бољитак манастира, а затим је благоизволео наздравити проповеднику славском протопрез-

витеру *Јовану Јеремифу*, који је у захвалници својој наздравио Његову Високопреосвештенству, давши израза радсној захвалности искупљенога на слави народа Његовој Светости, св. патријарху *Георгију* и Његову заступнику високопреосвештену господину епископу *Митрофану*.

У 1/2 6 после подне испраћено Његово Високопреосвештенство свечано и са громким клицањем присутног народа, отпутовало је на конак у манастир Кувеждин, са својом пратњом.

ЛИСТАК.

Б Е Л Е Ш К Е.

(Његова Светост) преузвишени господин патријарх *Георгије Бранковић* удостојен је био високога позива Његове ц. и кр. Висости надвојводе *Леополда Салватора* на крштење сретно поворођене Му узвишене принцезе и кћери, које је обављено 7. (19.) јула о. г. у Загребу. Његова Светост је сретно крштење узвишене принцезе брзојавом честитала и поздравила најтоплије узвишеним родитељима, а на Своју честитку примила је овај брзојавни одговор:

Ihre K. u. K. Hocheiten beauftragen mich Höchstderen freundschaftlichsten Dank Euer Excellenz zu übermitteln. — Szabadhegy Kammervorsteher.

(Њихове Ц. и Кр. Висости наложиле су ми, да њихову највишу најпријатељскију захвалност Вашој Екселенцији доставим).

(Впреосвештени г. епископ *Митрофан Шевић*) ући ће у своју дијецезу (Нови Сад) у недељу 25. јула о. г. Као што дознајемо спрема се за ту прилику свечан дочек у Новом Саду.

(Епархијски Школски Одбор Вршачки) држао је 10. (22.) јула своју девету овогодишњу седницу под председништвом Њ. Вреосвештенства г. епископа *Гаврила* са старим члановима, јер су нови на последњој седници 3. (15.) јула, услед одлуке вл. Саборског Одбора, а услед дописа Њ. Впреосвештеног епископа дијецезана, разрешени те дужности. Важнија решења јесу: Одборници се првмају те дужности до прве епархијске скупштине, којој ће поднети извештај о промени у одбору. — Циркулирана је и из овог одбора одлука св. Синода о извађању часнога крста. — Позваће се сви м. ш. одбори, да

поднесу нужне исказе за предпрошлу школску годину и јавиће се вл. III. Савету стање ствари и потешкоће око састављања извештаја. — У ствари Ј. из М., на кога је и у В. одмерен школски прирез, поднеће се извештај на захтев високог министарства. — Поднеће се нужни списи државном надзорништву, односно вие. министарству у ствари Т. Н. бившег учитеља у В. С. — У државни жупанијски одбор за пензионисање изабрати су Ђ. П. и Н. Б. — Прочитан је министарски допис у ствари неспособљених учитеља и недовољних учила у школама. — Известиће се жупанијски школски одбор, да су нужне мере за Ј. већ предузете. — На знање узето, да је додељена потпора из епархијског фонда школама у Ј. и у В. — Примљен је на знање опширан извештај референтова о посећивању школа (свега, са онима у Темишварској дијецези, преко 80) и примљени сви предлози општи и специјални. — Циркулираће се формулар фасије, по вл. III. Савету издат с позивом, да га све општине тачно испуне. — Препоручиће се Сабовљеве књиге. — Табеле о промени учитељства превешће се на српски и циркулирати с позивом, да општине преко школског одбора поднашају свој извештај државном школском надзорништву. — Оставиће се привремени учитељи у Д. у З. и у В. Г.; за С. ће се чекати исход стечаја; М. Г. и М. Ж. се неће за сад попуњавати, а на остала су места именована оспособљена лица. — Нови искази предати су референту а остале општине позвате, да у што краћем року поднесу. — Циркулираће се наредба впреосвештеног епископа дијецезана, да се сви поднесци преко окружног протопрезвитера достављају и овом одбору. — Примљено са захвалом обећање Њ. Впреосвештенства г. епископа Гаврила, да ће две најсиромашније српске школе у М. Г. и М. Ж. кад се оспособљени учитељи наместе, помагати са годишње 60 фор. сваку. — Узето је у претрес питање о Л. В. ученика гимназијског из В. и решено 1.) да се одобри црквено-школекој општини у В. укидање места учитеља гимнастике; 2.) да се не одобри, што је иста свој закључак извела пре одобрења од стране овог одбора и 3.) да се с истим учитељем поступа као са дефинитивно намештеним правим учитељем — против чега је од стране референтова уложен уток на вл. Шк. Савет.

(Сазив Сабора). Поводом пронешених вести познатих наших листова о сазиву сабора нашега, пише „P. Loyd“ ово: „Више листова разносе од неколико дана вест, да предстоји сазив српског црквеног сабора, и то би као била последица меморандума што

су га поднели 54 посланика истог сабора. Ова је вест потпуно неоснована. У овај мах на меродавном месту не бави се о тако чему нико. Све да већина сабора да какве такве гаранције за промишљен и успешан рад — што, према познатим закључцима црквеног сабора и по садржају споменутога меморандума, никако не стоји — већ стога се неби препоручио сазив сабора, што му и тако за кратко време истиче мандат.“

СЕТИМО СЕ ШКОЛСКОГ „ФОНДА СВ. САВЕ“

Управа манастира Крушедола уплатила је у благајницу срп. нар. црквених фондова у име прилога на фонд св. Саве износ од 24 ф. 50 н. а које приложише: 1.) Михајло Бјеладиновић из Рисна фор. 1. — 2.) Јован Живковић професор богословије у Карловцима фор. 1. — 3.) Сергије Попић јеромонах из ман. Раванице 50 нов. — 4.) Сава Теодоровић професор катихета из Земуна фор. 2. — 5.) Васо Ђурђевић из Осека фор. 5. — 6.) Самко Манојловић поседник са сином Јоцом из Суботице фор. 10. — 7.) Ђуро пл. Продановић са сином Стеваном из Суботице фор. 5. — Укупно 24 ф. 50 нч.

Нове књиге.

Ишла је нова књига под насловом: **Свештеник и пољска привреда**, предавање из пастирског богословља, које је држао и првим својим ученицима у богословоји београдској посветио поп Ст. М. Димитријевић. — Цена је књизи 15 новч. — Београд Штампарија Стојановића и Павловића.

Тежње за одваспитавањем деце, по начелима неумрлог педагога: Јована Амос-Коменскога и **Развитака** српске школске просвете, као и о задатку добрих основних народних школа. Намењено: Српским кућама и учитељима. Посвећено: Благор. г. Петру Т. Петровићу сарајевском градоначелнику. Написао: *Јован Ђ. Ђосић* српски народни учитељ у Сегедину. Цена је 50 новчића. У Вел. Кикинди. Парна Штампарија Јована Радака. 1899.

Изишао је из штампе и растура се **Забавник Српске Књижевне Задруге** свеска 9. с овом садржином: 1. „Давид Коперфрид“ од Ч. Дикенса, у преводу Д. М. Јанковића (наставак); 2. „Рат и мир“ од Л. Н. Толстога, у преводу О. Глушћевића и М. Ђ. Глишића (наставиће се); 3. „Стратоника“ од Ј. Зејера, у преводу С. Н. Томића (свршетак), и

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

4. „Широка плећа“ од Фр. Шпилхагена у преводу Св. Н. Јакшића (свршиће се). Претплата на „Забавник“ стаје за задругаре четири динара или круне, за незадругаре седам динара или круна годишње. Ко још није обновио претилату, може то учини до краја јула месеца или непосредно код Задруге или код кога му драго повереника њена.

ЗВАНИЧНИ ОГЛАСИ.

С. О. 4153. през. ех 1899.

124 1—3

СТЕЧАЈ.

У стипендијској заклади *Мојсила Моловића и сурруге му Христине* имају се попунити два питомачка места и то једно место за ученике више гимназије са стипендијом од год. 200 фор. а. вр., а друго за слушаоце срп. прав. богословије са стипендијом од год. 300 фор. авр.

Молитељи српске народности и православне вере уз то припадници земаља угарске круне морају сведоцима исказати добро владање, добар успех у наукама, сиромаштво и најпосле да су здрави.

Синови српских православних свештеника поред једнаке квалификације имају првенство пред другим молитељима.

Изабрани питамац гимназиста мора слушати своје науке у срп. прав. вел. гимназији карловачкој, а питамац богослов у срп. прав. богословском училишту карловачком.

Ваљано инструисане молбенице треба поднети потписаном ради избора најдаље до 3. (15.) септембра 1899. год.

У Карловцима 13. (25.) јула 1899. год.

Георгије
Патријарх.

Бр. 1001. I. 92. ех 1899.

134 1—3

СТЕЧАЈ.

На место пароха (сист. парох. помоћника) у *Сефкерину* са платом III. (V.) разреда, и на место сист. парох. помоћника са платом V. разреда у *Уљи*.

Рок пријаве путем претпостављених власти 8. (20.) авг. 1889,

Епарх. конзисторија вршачка.

С. О. 4152. през. ех 1899.

123 1—3

СТЕЧАЈ.

Овим се отвара стечај ради попуњења двају евентуално трију места у стипенд. заклади пок. *Гавре Адамовића*.

Стипендија за ученике средњих школа износи год. 300 фор. а. вр а за слушаоце свечулишних наука год. 400 фор. а. вр.

Стипендију ову могу добити сиромашни ученици српске народности православне вере, који су доброг владања, марљиви и добро се уче; ну сродници оснивачеви имају првенство.

Питомци ове закладе слушају своје науке у отачаственим заводима у Угарској, Хрватској и Славонији; ну могу их, уз благовремено получену дозволу од вис. кр. уг. министарства богочасти и јавне наставе, слушати и у иностранству.

Молитељи треба да поднесу своје молбенице *саборском одбору* у Карловцима најдуже до 3. (15.) септембра 1899. год., а ваља да приложе уз молбу: крштено писмо, школску сведоцибу, лечничку сведоцибу и сведоцибу сиромаштва.

У Карловцима 12. (25.) јула 1899. год.

Председништво

срп. прав. нар. цркв. саб. одбора.

СТЕЧАЈ.

133 1—3

У *Текелијином будимпештанском стипендијском заводу* упражњена су за школ. год. 1899.—1900. *четири* питомачка места на које се овим стечај отвара.

Сваки питамац ужива слободан стан у заводу, лечење, огрев, послугу и осветљење за 7 зимских месеци и 300 фор., ако слуша науке на универзитету или политехници, а 250 фор., ако је гимназиста VII. или VIII. разреда.

Од питамаца *Текелијина* завода тражи се ова квалификација: а) да је сирема и да је савршено здрав; б) да се добро владао и да је врло добар успех у наукама показао; в) да је грађанин земаља круне св. Стевана, да је српске народности и православне вере; г) да је свршио барем VI. гимназијски разред или да је свршен реалац или да слуша правне, медицинеке и филозофске или пак политехничке науке на свечулиштима у Будимпешти. Првенство — при избору — при једнакој квалификацији имају слушаоци факултетних наука.

Потражитељи на питомачка места дужни су да исказу ову квалификацију крштем писмом сведоцибом о материјалном стању родитеља или потврђеном ереском области; гимназисте и реалци сведоцибама о испиту зрелости; универзитетски слушаоци сведоцибом о испиту зрелости и сведоцибама односно колоквијама од последње две године.

Сваки питамац је прво условно изабран, док га заводски лечник не прегледа, да ли је телом и душом свршено здрав.

Молбенице се имају послати до 18. (30.) авг. 1899. год. Надзорништву *Текелијина* Завода у Будимпешти (*Zöldfa utca 25. sz.*)

У *Будимпешти*, 16. (28.) јула 1899. год.

Надзорништво *Текелијина* Завода.

С. О. 4151. ex 1899. през.

122 1—3

С Т Е Ч А Ј.

Ради попуњења једног места у стипендијској заклади *А. Е. М. Мојсија Путника* са год. 200 фор. а. вр. овим се расписује стечај.

За стипендисте могу бити изабрани само ученици српске народности и православне вероисповести и то ученици гимназије, реалке, занатлијских, трговачких, економских и рударских школа и виших наука и исти уживају стипендију све до свршетка наука, ако покажу добар успех у науци и добро владање. То имају исказати на крају сваког течаја. Ко ужива већ коју стипендију, не може бити у исти мах и питомац ове закладе.

За слушање наука ван земаља угарске круне уз уживање ове стипендије потребна је претходно получена дозвола високог кр. уг. министарства богочасти и јавне наставе.

Крсним листом, школском и лечничком као и сведоцбom сиромаштва снабдевене молбенице воља поднети срп. нар. цркв. саборском одбору у Карловцима најдаље до 3. (15.) септембра 1899. год.

У Карловцима 13. (25.) јула 1899. год.

Председништво

срп. прав. нар. цркв. саб. одбор.

С. О. 4149. ex 1899. през.

126 1—3

С Т Е Ч А Ј.

Овим се расписује стечај ради попуњења једног стипенд. места у богословској заклади *Данила и Јулке Бањанина*.

Годишња стипендија износи 300 фор. авр. а издаваће се питомцу у десет месечних obroка.

Просиоци за ову стипендију могу бити само Срби источно-православне вере, слушаоци, односно који ће са почетком школ. године 1899/1900 постати слушаоци, срп. прав. богословског училишта у Ср. Карловцима.

На ову стипендију имаде првенство потомство од рођене браће завештатељеве: Стевана, Лазе, Василија, пок. Николе и Станка Бањанина; иза њих долази потомство рођених сестара завештатељевих; иза њих долазе на ред потомци од полубраће (стричевића) и полусестара; иза њих долази младеж оних становника општине Јошанске, роднога места завештатељева. који носе име Бањанин; иза њих имају првенство добра сиромашна деца истога села Јошана у Лици; најпосле пак

могу добити ову стипендију Срби источне прав. вере окружја личко-оточког.

Међу просиоцима како сродницима тако несродницима имају првенство они, који су сиромашнији и бољи у науци.

Молитељи имају своје ваљано, исправама о евентуалном сродству, о народности и вероисповести, успеху у наукама, о стању здравља и имовинском стању, инструисане молбенице најдаље до 3. (15.) септембра 1899. поднети Пресветлом госп. *Петру ил. Јурковићу*, жупану жупанije сремске у Вуковару, као проточелнику закладе за именованих поузданика за подељивање ове стипендије.

У Карловцима 13. (25.) јула 1899. год.

Председништво

срп. прав. нар. цркв. саб. одбора

С. О. 4148. през. ex 1899.

125 1—3

С Т Е Ч А Ј.

Овим се расписује стечај ради попуњења једног места за економску струку, једног евентуално двају места за обртничку струку, и евентуално једног места за трговачку струку у стипендијској заклади *Петровић-Хариша*.

Стипендију ову од год. 300 фор. а вр. могу получити само младићи српске народности и источно-православне вере из земаља угарске круне, а изабрани питомац моћи ће уживати своју стипендију само у којем наставном заводу истих земаља, изнимно пак по допуштењу вис. кр. уг. министарства богочасти и јавне наставе и у којем наставном заводу у иностранству.

При једнаком својству молитеља имају првенство они, који су без имања, пред онима, који таковога поседују; а у истим околностима имају првенство пре свих молитеља сродници основатеља пок. Марије Хариша рођ. Петровићеве и мужа јој пок. Григорија Хариша из Земуна.

Крсним писмом, лечничком сведоцбom о каламљењу богиња и стању здравственом, школском сведоцбom о до сад свршеним наукама и најпосле сведоцбom о имовном стању својем, од политичке области, снабдевене молбенице ваља поднети срп. прав. нар. цркв. саборском одбору у Карловцима најдаље до 3. (15.) септембра 1899. године.

У Карловцима 13. (25.) јула 1899 год.

Председништво

срп. прав. нар. цркв. саборског одбора.

СТЕЧАЈ. 118 1—3

На једно оставком упражњено место учитељице на овомесној срп. прав. вероисповедној основној школи у дољњем граду овим се отвара стечај.

Плата је учитељици годишње 500 фор. и 100 фор. станарине, а осим тога још седам пута петогодишњи доплатак по 50 форината.

Учитељица је дужна школском уредбом прописане предмете у школи предавати и женски ручни рад осим у свом, још у једном разреду предавати.

Компетенткиње нека се обратe својим ваљано и прописно снабденим молбеницама до св. Илије 20. јула (1. августа) о. г. подписаном школском одбору.

Из седнице школског одбора држане у Земуну, 27. јуна (9. јула) 1899.

Перовођа:

Тома Марковић,

Председник:

Петар Петровић.

Ш. С. 192. ех 1899

114 2—3

СТЕЧАЈ.

Овим се расписује стечај на два евентуално и више упражњених питомачких места стипендијске закладе пок. Атанасија Бале са годишњом стипендијом од 63 фор. а. вр.

Стипендије из ове закладе, које су у три разреда, по 63 фор., 84 фор. и 105 фор. подељене, могу се поред постепеног промицања из нижег разреда у виши, подарити само таквим православним ученицима гимназије, богословије, свеучилишта или академије, који спадају у опсег српске митрополије Карловачке, а који не уживају нити друге какве потпоре, нити пак стипендије, што су истим основатељем код протестантских наставних завода у Дебрецину, Шорошпатаку и Пожуну установљене.

Сродници основатељеви имају првенство пред другим молитељима.

Молитељи треба да поднесу своје кршеним писмом, школском сведоцбom и сведоцбom сиромаштва снабдене молбенице најдаље до 1. (13.) августа 1899. срп. прав. нар. школском савету у Карловцима.

У Карловцима 8. (20.) јума 1899.

Председништво

срп. прав. нар. школског савета.

Ш. С. 197. ех 1899. през.

121 1—3

СТЕЧАЈ.

Ради попуњења четири питомачка места у стипендијској заклади пок. *Василија Теофановића* основаној пок. Александром Теофановићем, умировљеним судијом кр. табле у Будим-

пешти за *ученике и ученице*, који су већ или ће истом бити ученици (ученице) српске православне *учитељске школе солборске*.

Стипендија износи 25 фор. месечно или 250 фор. на школску годину.

Стеченици (стеченице) без обзира на место рођења морају исправно доказати, да су Срби (Српкиње) православне вере, да су сиромашнога стања, да су здрави и крављим богињама на-каламљени.

Првенство имају они сродници тестаторови, који исправно докажу, да су у правој линији потомци деце тестаторова Данила Теофановића из Крњаје, било у мушкој, било у женској мулози. Ако се два сродника пријаве првенство има ближи. Ако се пак више сродника пријаве, који су у истом степену род с тестаторовом децом, то ће се приход од главнице на на исте поделити, без обзира хоће ли тиме поједина стипендија изнети 250 фор. годишње. Само ако рођаци не би цео приход исцрпили, или их у опће не би било, имаће права на стипендију и други кандидати.

Молбеницу ваља упутити и поднети *срп. прав. народном школском савету* најдаље до 19. (31) августа 1898., а привити треба уз исту осем горњих исправа о народности и вери, имовном и здравственом стању, евентуално сродству још и школске сведоцбе од последње школске године.

У Карловцима 12. (24.) јула 1899. год.

Председништво

срп. прав. нар. школског савета.

СТЕЧАЈ. 119 1—3

На упражњено учитељско место у Кнезу (Knez Temes. m.) са платом: 120 фор., 20 кибли жита, 20 киб. кукуруза, 2 хв. дрва и 2 хв. сламе за огрев, 3 $\frac{1}{8}$ ланца ораће земље, на коју учитељ порез плаћа, 2 фор. паушала и стан са 2 собе, кујном, подрумом, шупом, шталом, унут. и спољном баштом. — Изабраног учитеља дужност ће бити свакодневну и пофторну школу држати, у цркви појати, децу цркв. појању обучавати и перо у седницама водити. — Компетенти оспособљени и уз мађ. језика имају првенство. — Рок стечају траје до 15. августа о. г. када ће се и избор обавити.

Општина жели да се компетенти лично пријаве, што ће се јако у обзир узети.

Из седнице школ. одбора држане у Кнезу, 11. јула 1899.

Милан Д. Бакић Владислав Николић
привр. учитељ и перовођа председник мес. шк. одбора.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS

С. О. 4150. ex 1899. през.

127 1—3

С Т Е Ч А Ј.

Овим се расписује стечај ради попуњења трију евентуално и више места стипендијских III. разреда у заклади *Ђорђа ил. Сервијскога* са стипендијом од 105 фор. авр.

Стипендију ову може получити ученик српске народности и православне вероисповести, који је здрав и сиромашнога стања, а навршио је 12-у годину.

Питомци III. разреда могу се временом, ако узмолу, промаћи у више стипенд. разреде са 157 фор. 50 н. и 210 фор. авр. и то само ако буду имали све једнако потребну квалификацију и у том погледу имају првенство пред другима, који те стипендије не су уживали.

Крштеним писмом, школском и лечничком сведоџбом и сведоџбом о сиромаштву снабдеване молбенице ваља поднети српском прав. нар. цркв. *саборском одбору* у Карловцима најдаље до 3 (15.) септембра 1899 год.

У Карловцима 13. (25) јула 1899. год.

Председништво

срп. прав. нар. цркв. саб. одбора.

МШО. 62. ex 1899.

96 3—3

С Т Е Ч А Ј.

Овим се расписује стечај ради попуњења једног учитељског места у Сомборској српској вероисповедној средњој основној мушкој школи, са којим је местом скончана годишња плата од 620 фор., где је урачуната и награда за држање пофторне школе, и 80 фор. у место стана и огрева.

Месии Школски Одбор одредиће у ком ће разреду поучавати изабрани учитељ.

Даље се расписује стечај на упражњено учитељско место у шесторазредној мешовитој школи у селишту Ранчеву (Горњи Салаши), где је годишња плата 400 фор. стан и огрев. Ту је урачуната и награда за држање пофторне школе.

И напослетку расписује се стечај на новоустановљено учитељско место у шесторазредној мешовитој школи у селишту Милчићи, са којим је местом скончана годишња плата од 300 фор. став и огрев.

На последња два места могу бити изабране и учитељице.

Сви они учитељи и учитељице, који желе изабрани бити на које од горе наведених упражњених учитељ. места, нека изволе своје молбе са прилозима поднети председништву овог Одбора најдоцније до 6. (18.) августа 1899. године.

Из седнице српског Месног Школског Одбора у Сомбору, држане 26. јуна (8. јула) 1899. год.

Милан Манојловић Никола Малешевић
перовођа. председник.

С. О. 4147. ex 1899. през.

120 1—3

С Т Е Ч А Ј.

Ради попуњења једног стипендијскога места у *заклади цок. Гавре Вишошевића* за ученике гимназије са износом од годишњих 200 фор. авр. овим се расписује стечај.

Молитељи имају исправно доказати, да су Срби православне вере, доброга моралнога владања, сиромашнога стања, телесно и душевно здрави, крављим богињама накаламљени и да се уче, односно да ће се са почетком школ. године 1899./1900. учити у срп. великој гимназији у Срем. Карловцима, те имају у наукама бар добар успех и морално добро владање показати.

Првенство имају они молитељи, који исправно докажу, да су са тестатором у сродству било по мушкој било по женској крви. У колико таквих молитеља не би било, имаће првенство сродници од рода супруге тестаторове; а тек ако ни оваквих не би било, долазе у обзир остали православни Срби.

Молбеницу ваља упутити и поднети срп. прав. нар. цркв. *саборском одбору* најдаље до 3. (15.) септембра 1899. год. а ваља је инструјисати према горњим захтевима.

У Карловцима 13 (25.) јула 1899. год.

Председништво

срп. прав нар цркв. саборског одбора.

С Т Е Ч А Ј.

131 1—3

На српској вероисповедној мешовитој школи Мало-Бечкеречкој на место учитеља, овим се расписује „стечај“, с платом од 147 фор., коју учитељ месечно у напред прима — 36 кибли жита годишње, које учитељ квартално у напред прима, 3½ ланца ораће земље, на коју учитељ државне терете сносити има. — 20 фор. у име перовођства и за састав цркв. рачуна. — 3 хвата дрва и од укопа где позван буде 1 фор. — Ужива удобан стан с једном собом, кујном, снајзом, шталом и баштом (под кућиштем) засађеном облагорођеним воћем, а нешто и виновом лозом.

Изабрати је дужан све школ. уредбом прописане предмете предавати, и школ. децу цркв. пјенију учити и у св. храму при сваком богослужењу учествовати и за певницом појати.

Само оспособљена лица и који су из мађ. језика исцит положили могу компетовати.

Рок стечају до 15 августа.

Из седнице мес. цркв. школ. управног одбора одржаној у М. Бечкереку 8. (20.) јуна 1899. год.

Хоритон Чонић с. р. Васа Недић с. р.
привр. уч. и перовођа. председник.

СТЕЧАЈ. 99 3—3

Овим се расписује стечај за стално попуњење учитељског места на српској вероисповедној школи у Фенлаку. Плата је учитељу 400 ф. а. вр. 40 фор за дрва, 20 фор. за цркв. школ. пероводство и 20 кибли жита. Осим тога леп, простран и удобан стан са баштом и од укупа 1 круна где позван буде. Дужности учитеља у школи и цркви јесу прописане школском уредбом од 1872. г. компетовати могу потпуно и добро оспособљени Сомборски приправници. Молбу са нужним прилозима ваља слати на потписани цркв. школ. Одбор у Фенлаку. Првенство ће имати особе које се лично пријаве 18. и 20. јула, 1. и 15. августа по ст. кал. у који ће се дан и избор обавити. Рок стечаја 15. августа о. г.

У Фенлаку 29. јуна 1899 год. (Fönlak u. p. c.)
цј Агад. Temes-megye.)

Матија Адамовић

потпредсед. црк. шк. одбор.

СТЕЧАЈ. 128 1—3

Овим се на основу епарх. шк. одбора решења под Бр. Ш 396./373. ex 1899. у Беодри на упражњеној мушкој IV. разредној школи за учитељско место поново стечај отвара.

Плата је учитељу следећа: Из срп. прав. цркв. школ. благајне годишње у готовом новцу 316 фор. а. вр.

Из месне политичке благајне годишње у готовом новцу 170 фор. коју ће суму изабрати редовно у месечним оброцима унапред примати.

Поред тога ужива 4 јутра ораће земље и 1/2 јутра земље за дотелину на коју ће изабрати дужан бити порез плаћати.

Уз то слободан врло леп нов стан састојећи се из две собе, кујном, спајзом, подрумом, шупом, шталом и вртом, и при погребу и парастосу где позван буде 1 фор. и бесплатан зимски огрев за фуруну.

Уз ову плату дужан је изабрани у свакој седници како перо водити тако и све годишње рачуне склапати, исто тако на сваком богослужењу у св. цркви десну певницу водити, као и пофторну школу обдржавати.

Дужности учитеља прописане су школском уредбом.

Лична пријава узете се у обзир и имаће првенство при избору. Рок стечају излази рачунајући од данашњег дана 4 недеље дана.

Изабрати учитељ има своје место у почетку школ. године заузети од кога дана ће и плату примати.

Ваљано иструиране молбенице ваља упутити на потписаног председника.

Из седнице месног школског одбора држане у Беодри 13. (25.) јулија 1899.

Витомир Стајић Мија Мортвански

перовођа.

председник.

Бр. 58. ex 1899.

104 2—3

СТЕЧАЈ.

Овим се отвара стечај на једно стално учитељско место за I. и II. разред мушке срп. православне народне школе у Српској Црњи. Редовна плата је учитељу 400 фор. у готовом новцу, станарина 50 форината, огреварина учитељева 25 форината; башта има 1/4 ланца изван села и у име паушала 6 фор. 25 новч. У име пофторне школе примаће награде 40 форината годишње, кад на њега ред дође. Од укупа, где позван буде имаће 50 новч. а за перовођество и рачуновођество у црквеној општини има 50 форината награде и паушал од 6 фор. и 25 новчића.

Дужности су учитељске прописане уредбом и наредбама школским. У цркви је дужан у левој певници појати.

Потражиоци за ово место имају своје молбенице са сведоџбама документирати, да су редовно учитељску школу са успехом свршили и за учитеља оспособљени.

Молбенице се имају што пре слати српском православном школском одбору у Српској Црњи. (Торонталска жупанија рг. Zsombolya). Рок стечају је Велика Госпојина 1899. године, када ће се и избор обавити. Учитељ ступа у звање 1. септембра те године.

Из седнице месног школског одбора, држане у Српској Црњи 29. јуна 1899. године.

Богољуб Рајић

Мила Станков

привремени перовођа.

председник.

Ad Бр. К. 468./241. ex 1899.

132 1—3

ЕДИКТ.

Услед бракоразводне молбе Раје Ранитовића из Добановаца, против супруге му Јеце рођ Јовановић сада непозната боравишта — позива се овим речена супруга, да у року од 6 месеци, рачунајући од дана првог уврштења овог едикта у новинама, конзисторији овој или сама лично предстане или место свога садашњег пребивања пријави, пошто ће се иначе против ње поведена бракоразводна парница и без ње довршити.

Из седнице архид. конзисторије, држане у Карловцима 8. 20. јула 1898.

Архидијецезална Конзисторија.

СТЕЧАЈ. 129 1—3

Код срп. правосл. црквене општине ријечке испражњено је мјесто млађега појца, за које се мјесто тражи гимназиста, који има угодан глас а зна мало и велико појање; вјешт нотама има првенство.

Награда је мјесечна овоме појцу 15 фор., а према потреби и већа. Гимназиста има овдје прилике свршити цијелу гимназију. — Рок пријавама траје до 20. августа по нов. кал.

Из одбор. сједнице срп. правосл. црквене општине ријечке, држане у Ријечи 5. (17.) јула 1899. год.

Момчиловић

Н. Симић

потпредседник.

перовођа.

С Т Е Ч А Ј. 116 2—3

У Стипендијској заклади покојног Дра Ђорђа Пантелића расписује се стечај на једно упражњено место до 1. (13.) августа 1899. Штипендија исте закладе износи годишње 210 фор. а вр. коју штипендиста у 10 месечни оброк унапред прима.

Компетовати могу на ову штипендију Ђаци Срби православне вере из Аустро-Угарске из више гимназије и реалке као и слушаоци на универзитету.

Рођаци покојног фундатора Дра Ђорђа Пантелића са једнаком класификацијом имају првенство.

Компетенти ваља уз молбеницу да поднесу 1. крштено писмо. 2. лекарску сведоцбу о здрављу и накаламљеним богињама. 3. Школске сведоцбе од последња два школска течаја и 4. сведоцбу сиромаштва у којој треба да је назначено и то колико деце имају родитељи молиоца.

По правилима исте штипендијске закладе питамац исте несме имати осим те никакву другу штипендију, а осим тога мора се сваки одма по избору обвезати, да ће се у свему владати по правилима за исту штипендијску закладу.

Из седнице црквеног одбора држане у Земуну, 4. (16.) јула 1899.

Перовођа:

Тома Марковић

Председник:

Петар Петровић

С Т Е Ч А Ј. 112 2—3

Овим се отвара на упражњено учитељско место у Шароку на српској народној вероисповедној школи стечај.

Плата је у готовом новцу за свакидашњу школу 340 ф. а за пофторну школу 15 ф. из пол. благајне даље има леп угодан стан са две собе, две кујне, 6 ланаца добре ораће земље на коју ће учитељ дужан бити државне порезе плаћати и једну башту за кујну од 200□хвати осим тога има 12 мет. тврди дрва — из којих мора и школу грејати за пероводство 10 фор. из црквене благајне од венчанице 40 н. од великог укопа 40 н. а малог 20 н., учитељу у дужност спада школ. уредбом прописане предмете предавати, пофторну школу држати у цркви за десном певницом недељом, празником и пређеосвећеним службама појати и децу појању обучавати.

На ово место могу компетовати само оспособљени учитељи који су у Сомбору учитељску школу учили и испит из мађарског језика положили.

Рок стечају траје до В. Госпојине о. г., кога ће се дана и избор одржати.

Из седнице црквено-школског одбора држане 20 јунија 1899. у Шароку н. н. Bányo-m Sáros Fő herczeg Lak.

Павле Гаврић
перовођа.Ђока Новаковић
председник.

С Т Е Ч А Ј. 117 2—3

На учитељску штацију у Кишфалуби овим се отвара стечај.

Плата је: у готовом новцу 300 фор. за редовну школу; 40 фор. за пофторну школу; 3 ланца оранице; 20 фор. пероводство; 40 нов. од великог и 20 нов. од малог укопа; 40 нов. од парастоса и 40 нов. од венчанице; слободан стан одговарајући школ. кр. уредбом од 1872. Са пространом баштом, и 13 м. 64 цм. тврди дрва за огрев; даље и петогодишњи доплатак.

Учитељу су дужности законом прописане; осим истих, дужан је у цркви појати и децу у црквеном појању обучавати.

Молитељи имају своје добро снабдевене, молбенице, председнику школ. одбора поднети.

Рок стечају 6 недеља од првог уврштења у „Срп Сиону“.

Из седнице школ. одбора у Кишфалуби (Вагау) 20 јуна 1899.

Школски одбор.

С Т Е Ч А Ј. 115 2—3

На упражњено учитељско место у Бати. Плата је 300 фор., 5 ланаца а 1200□ оранице 23 фор. депутата за дрво, од великог укопа 1 фор., од малог, парастоса и венчања 50 нов., за пероводство 5 фор., стан од 1 патосане собе, кухиње, коморе и врта. Учитељ ће обвезан бити школском уредбом прописане предмете предавати у цркви појати и у појединим функцијама уз свештеника суделовати.

Компетовати могу само оспособљени учитељи а и учитељице, који су у Сомбору препарандију свршили и испит из мађарског језика положили. Лична пријава с појањем у цркви узмеће се у обзир.

Рок стечаја је Преображење. Место ће се заузети 1. септембра. Молбенице ваља слати на потписани школски одбор.

У Бати (Batta, fejér megye) 4. (16.) јула 1899.

Школски одбор.

ОГЛАС ДРАЖБЕ. 130 1—2

На основу решења Слав. Архид. Админ. Одбора од 7. (19.) јули А.О. 848./409. ex 1899. расписује овим дражба ради оправке Манастирске зграде.

По предрачуну посао: Зидарски, дрводељски, столарски, браварски и стакларски износи 2311 ф. 45 нов.

Дражба ће се одржати дана 27. јула (8. августа, у вторник у 10 сати пре подне у писарни манастирске).

Дражбодатељи су дужни 10% у име вадума пре дражбе положити; а управа ова задржава себи право поверења према подузичачу.

Услови као и све друго што се на ову радњу односи могу се дознати овде сваки дан као и на дан дражбе.

У манастиру Вел. Ремети, 14. (36.) јула 1899.

Управа.

СТЕЧАЈ 92 3—3

Овим се по II-ги пут отвара стечај ради сталног попуњења на упражњено учитељско место мешовите срп. прав. основне школе у Великом Селишту (Nagyfalu.)

Плата је учитељу 400 фор. а, у истој урачунато је огрев и пофторна школа, која се по §. 79. шк. Уредбе држати има, даље; $3\frac{1}{2}$ ланца ораће земље, на коју ће дотични државну порезу плаћати. — За пероводство 15 фор. и слободан стан.

Учитељу у дужност спада у цркви појати и све пероводске дужности отпављати. —

Компетовати могу само оспособљени учитељи, који су Сомборску препарандију свршили, и испит из мађарског језика положили. Не оспособљени учитељи неће се у обзир узети, пошто таковог имамо. Рок стечају је 20. јула 1899. Молбенице на подписаног школ. председника слати ваља. Желети је да се компетенти лачно пријаву — у св. цркви узноје.

Из изванредне седнице срп. прав. школ. Одбора држане у Великом Селишту (Nagyfalu) 13. (25.) јуна 1899.

Јаков Ј. Пасковић Мита Аничкић

приправ. II. год. и привр. учитељ. школ. одб. председник.

СТЕЧАЈ 101 3—3

На упражњено учитељско место на српској вероисповедној основној школи у Суботици овим се расписује стечај.

Плата учитељска је 300 фор., за пофторну школу 40 фор., за паушал 12 фор. 4 ланца ораће земље и стан у натури.

Дужности су школском уредбом прописане.

Рок пријави 4 недеље од првог уврштења овога стечаја.

Из седнице школ. одбора држане у Суботици 6. (18.) јуна 1999.

Председништво.

Бр. 13 ex 1899. 107 2—2

СТЕЧАЈ

На овдашњој срп. прав. вјероисповједној школи, има се са 1. септембром т. год. мјесто учитеља получити.

Плаћа годишња јест 400 фор. и станарина годишње 100 фор. те ини приходи од водиче сproveda и т. д.

Дужност је учитељу осим школске службе појање у цркви, подучавање ученика ове школе као и више пучке у црквеном појању, вођење пороводства и рачуноводства ове општине.

Најецатељи имаду своје ваљано инструксане молбе потписаном председништву најдуље до 1. августа т. г. поднијети.

У Костајници 2. (14.) јула 1899

Српско прав. цркв. општина управног одбора.

Предеједник:

Петро Трифић.

СТЕЧАЈ 98 3—3

На упражњено учитељско и учитељичко место на српско правосл. вероисповедној школи у Српском Ченеју.

Плата је учитељу: за редовну школу 340 ф. за пофторну 40 фор., за пероводство 20 фор. и 4 ланца добре ораће земље, на које сам плаћа све терете; за паушал 5 фор., место огрева добиће 20 фор., а од погребa, где буде позван, 50 новч.

Плата је учитељици: 300 фор. 5 фор. за паушал, а за огрев 10 фор.

Учитељ ужива стан са две собе, кујном, јеловником, шталом, шупом и баштом пространом. Учитељица ужива стан са једном собом и кујном.

Дужности су: учитељ ће све прописане предмете предавати у III. и IV. мешовитом разреду, при сваком ће богослужењу у цркви за десном певницом појати и децу појању обучавати: учитељица ће предавати све прописане предмете у I. и II. мешовитом разреду, а све ће ученице обучавати у ручном раду.

Компетовати могу само потпуно квалификовани. Мушки лично пријављени у празничан или недељан дан ће имати првенство. Молбе треба слати на председништво. Рок је стечају св. Преображење.

Из седнице школског одбора држане у Српском Ченеју 29. јуна 1899. годпне.

Драгутин Мојић Орестија Ђирин

свећеник, управитељ школски, председник школ. одбора.

Ad бр. ЕШО. 143. ex 1899.

93 3—3

СТЕЧАЈ

На учитељско место у српској православној вероисповедној школи у Липови, са којим је местом скопчана ова плата: 340 фор. у готовом за свакидашњу и пофторну школу, 12 фор. у име перовођства; 5 ланаца добре ораће земље, на коју учитељ порез плаћа; 4 хвата тврдых дрва, од којих се има зими и школска дворана грејати; од укупа, парастоса, венчанице по 20 нов. — затим стан састојећи се из две патосане собе, две кујне, спајза, коморе, шупе, подрума, штале и побочних уз-а стач нужних зграда, као и кућеног врта од $\frac{1}{2}$ ланца.

Учитељ ће бити обвезан школском уредбом прописане предмете предавати, децу у црквеном појању обучавати, у цркви појати и у појединим црквеним функцијама уз свештеника суделовати.

Компетовати могу само они, који су јавну препарандију свршили и испит из мађарског језика положили.

Ваљано инструктиране молбенице имају се на потписани школски одбор у Липову, (Барања, посл. пошта Безедек) — поднети.

Рок стечају је 25. јули (6. август) 1899. кога ће се дана и избор обавити.

У Липови 30. маја 1899.

Школски одбор.

С Т Е Ч А Ј. 110 2—3

На једно упражњено учитељско место у Мокрину овим се расписује стечај. С истим је местом скопчана годишња плата од 500 фор., стан у натури, у име огрева 50 фор. и у име писаћег прибора 7 фор. —

Изабрани учитељ предаваће у оним разредима, које му месни школеки одбор доделио буде.

Дужности учитеља су Уредбом и наредбама школеким прописане.

Рок стечаја траје до Вел. Госпојине. —

Из седнице српског вероисповедног школског одбора држане у Мокрину 30. јуна (12. јула) 1899. године.

Ник. Николајевић Павле Бадрљица
перовођа. потпредседник школ. одбора.

Број 91. 111 2—3

Н А Т Ј Е Ч А Ј.

(Рок 10. августа о. г.)

Школа: Срп: прав. основна мушка у Мостару. Мјесто учитеља за један од 4 разреда, односно мјесто управитеља.

Дужности: Прописани наставни рад и обучавање дјецe у црквеном појању у том разреду, појање за пјевницом.

Услови: Оспособљење на којој српској препарандији у устро-Угарској, вјероисповијест православна, особита извјежбаност у појању, аустро-угарско држављанство или припадништво бос.-херцеговачко.

Плата 1200 круна, за огријев 40 круна, стан у нарави или станарина 120 круна годишње. Послије сваке навршене четврте год. награда 200 круна. Учитељима 3. и 4. разреда, који семестрално измјенице руководе појање у цркви по 50 круна награде.

Један од учитеља биће изабран за *управитеља*. Услови и главне дужности су исте као и за учитеља, куда спада још и руковођење школе према школеком правилнику. Узредна је дужност вођење пера и обављање канц. послова општинских (осим рачуновођства).

Плата 1400 круна, за огријев 40 круна, станарина 160 круна, управитељски доплатак 200 круна, за перовођење и т. д. 200 круна.

Ко рефлектује и на упр. мјесто, треба да се искаже са најмање петогодишњом усвјешном праксом. Молитељи нека нарочито наведу, да ли ће примити учитељско мјесто и ако не буде изабрани за управитеља.

Осим редовних докумената ваља молиби приложити и свједоцбу о моралном и политичком владању, издату од политичке власти, а све биљеговати бос. биљезима (или послати износ у новцу).

У Мостару, 2. јула 1899.

Управа срп. прав. црквено-школ. општине.

Владин повјереник:

С. Мандић.

ШКОЛСКА ОБЈАВА. 113 2—3

У српским учитељским школама сомборским 1899—1900. школска година започеће се 20. августа по старом календару. Тога и следећега дана држаће се пријамни и повторни испит, а уписивање ученика у ученица одржаће се 23., 24. и 25. августа пре и после подне.

У мушку учитељску школу примају се младићи православне вере, благе нарави, здрави телом и душом и *слободни од очне болести тако зване тракоме*, који су бар у 15. годину живота ступили и IV. разред гимназијски, реални или грађански с довољним успехом свршили. Такође примљени могу бити и они младићи, који положе успешно пред професорским збором ове учитељске школе *строги пријамни испит* из науке хришћанске, црквено-словенског читања и малог црквеног појања; даље из рачуна, српског, мађарског и немачког језика, земљописа и отачаствене повеснице Угарске у оном обиму, у ком се ови предмети у четвртном разреду грађанске школе у Угарској предају. Овај пријамни испит држаће се само 20. и 21. августа о. г. Доцније пак пријављени не ће моћи тај испит полагати.

За приправнице примају се Српкиње православне вере, које су 14. годину живота навршиле и четврти разред српске више девојачке, грађанске или реалне школе с добрим успехом свршиле, а при том су здраве и примерног моралног владања.

Ученици и ученице, који у учитељску школу ступити желе, имају са собом донети крштено писмо, лекарску сведоцбу о добром здрављу, и школску сведоцбу из последњег разреда, а при том су дужни и ови из молитава и славенског читања пријамни испит положити.

Женске имају још неизоставно са собом донети изјаву својих родитеља или добротвора, да ће их ови за време учења њиховог у овој школи о свом трошку издржавати са потврдом дотичне грађанске општине да су они то у стању чинити.

Приправници, који из државне које учитељске школе у ову српску учитељску школу прелазе, морају се још подвргнути пријамном испиту из српског и славенског језика и црквеног појања.

Стан и храна само се у приватним кућама по претходном одобрењу управитељевом погодити може.

У Сомбору, 30. јунија 1899. год.

Никола Ђ. Вукићевић,
српских учитељских школа сомборских
управитељ.

Број 1568. К. 231, 1592. К. 232.

108 2-3

СТЕЧАЈ.

На мјеста систем. парох. помоћника у Пакрацу и Бјеловару са платом VI. плаћеног разреда.

Молитељи нека поднесу инструиране молбенице надлежним путем епархијској консисторији овој најдаље до 15. (27.) августа 1899.

Из сједнице епархијске консисторије држане у Пакрацу, 22. јуна (4. јула) 1899.

Предеједништво.

СТЕЧАЈ. 105 2-2

Овим се отвара стечај на упражњено учитељско место основне срп. прав. школе у Шиклушу (Барања).

Плата учитељева редовна 300 фор., за пофторву школу 60 фор., за перовођство 40 фор., 3 хвата дрва, стан са 2 собе, кујна, комора, дрварница, таван и у порти комадић баште. Учитељу спада у дужност у цркви појати и све перовођске дужности обављати. — Рок стечају траје до 1. августа 1899. — На горње учитељско место могу и свршене учитељице компетовати.

Из закључка седнице од 4. (12.) априла 1899. м. школског одбора у Шиклушу.

Милан Деметровић Јован Пандуровић
перовођа. председ. школ. одбора.

СТЕЧАЈ. 100 3-3

На упражњено учитељско место на српској вероисповедној основној школи у *Моноштору* овим се расписује стечај.

Плата учитељска је: 100 фор. од општине, и од Епархијске школ. власти 100 фор. и 30 кибли жита, 5 фор. за перовођство, 1 хват дрва, 1 хват сламе и 1 соба са кухињом и баштом.

Дужности су, поред школске наставе, у св. цркви у десној певници при сваком богослужењу појати и децу у пјенију учити.

Само они могу се пријавити, који су у Сомбору срп. школу свршили, и из мађарског језика испит положили. Оспособљени који желе ово место получити, нека изvole своје молбенице са добро исписаним сведоџбама, најдуже до *Велике Госпојине* долеподписаном школ. одбору послати.

Првенство имају они, који се буду лично пријавили, и у светој цркви појали.

У Моноштору на Петров-дан 1899. год.

Школски Одбор.

СТЕЧАЈ. 103 3-3

Расписује се стечај за учитеља и учитељицу на срп. вероиспов. основ. школи мушкој и женској у Петровом Селу, епархији темишварској.

Плата је учитеља и учитељице у готовом новцу 300 фор., у име пофторне школе 40 фор. у име огрева учитељу и учитељици 2 фата а за школу по 4 фата дрва, слободан стан и заједничку башту.

Дужности учитеља и учитељице прописане су школском уредбом.

Рок стечаја траје до 1. августа 1899.

Молбенице треба послати на предсједништво мес. школ. одбора.

У Петровом Селу 1. (13.) јула 1899.

Школски Одбор.

СТЕЧАЈ. 104 3-3

На упражњено место учитељице на овомесној срп. прав. вероисповедној основној школи у горњем граду овим се отвара стечај.

Плата је учитељице годишње 500 фор. и 100 фор. станарине а осим тога још седам пута петогодишњи доплатак по 50 фор.

Учитељица је дужна школском уредбом прописане предмете у школи предавати, и женски ручни рад осим у свом још у једном разреду предавати.

Компетенти нека се обратe својим ваљано и прописано снабденим молбеницама до светог Илије 20. јула (1. августа 1899. подписаном школском одбору.

Из седнице школског одбора држане у Земуну, 27. јуна (9. јула) 1899.

Перовођа:

Предсједник:

Тома Марковић.

Петар Петровић.

Ad број К. — ex 1899.

87 3-3

СТЕЧАЈ.

Ради попуњења упражњеног парохиског места I, разреда у *Пешчи* овим се расписује стечај.

У име накнаде за сесију уживаће изабрани парох 200 фор. а у име станарине 450 фор.

Компетенти имају своје ваљано инструиране молбенице путем својих претпостављених власти потписаној консисторији до 1. (13.) августа о. г. поднети.

У Сент Андрији 1. (13.) јула 1899.

Епархијска консисторија будимска.

„Српски Сион“ излази сваке недеље на целом тајаку. Цена му је: За Аустро-Угарску, Босну и Херцеговину на годину 4 фор., на по године 2 фор., а на четврт године 1 фор. За стране земље: на годину 5 фор. Из Србије прима претплату књижара В. Валожића у Београду. Поједини бројеви стају 10 новч. Претплата, огласи, стечајеви и рекламације шаљу се Администрацији а остали рукописи уредништву „Српског Сиона“ у Карловце. За огласе, објаве и стечајеви плаћа се 6 новч. од једног реда ситних слова а за жиг сваки пут по 30 новч. — Неплаћена писма се не примају, — Рукописи се враћају.

Штампа: Српске Манастирске Штампарије у Ср. Карловцима.